

VS aanjager van Europese economie

Auteur(s):

DNB

Deze rubriek wordt maandelijks samengesteld door Bouke Buitenkamp, Maarten van Rooij en Ad Stokman van de Nederlandsche Bank.

Verschenen in:

ESB, 87e jaargang, nr. 4351, pagina 215, 15 maart 2002

Rubriek:

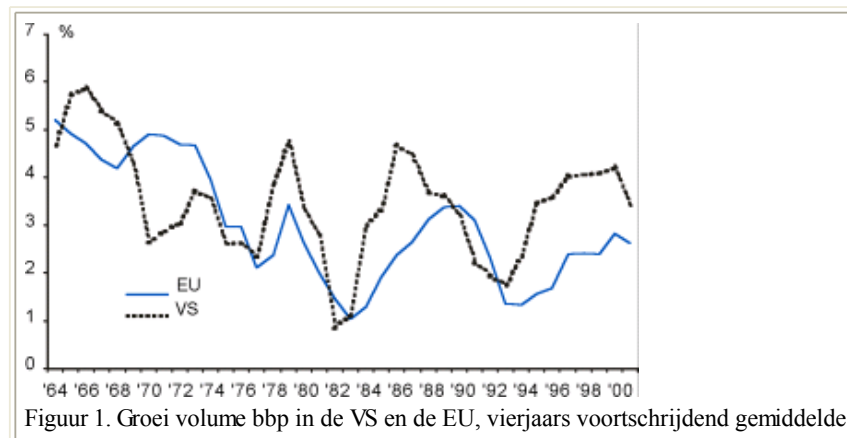
DNB-indicator

Trefwoord(en):

conjunctuur

De (veer)krachtige Amerikaanse economie is vaak de aanjager van economisch herstel in Europa gebleken. De voortekenen voor Europa lijken daarom gunstig.

In 2001 kwam er een einde aan ruim tien jaar hoogconjunctuur in de Verenigde Staten. De Europese economie bleef in die periode ruim achter bij het Amerikaanse groeitempo. Terugblikkend blijkt al veel langer sprake te zijn van Amerikaans economisch overwicht. Dit kan ondermeer worden opgemaakt uit een vergelijking van de trendmatige economische groei vanaf begin jaren zestig, waarvoor in [figuur 1](#) de vierjaarsvoortschrijdende groei van het reële bbp is genomen in de beide regio's. Alleen in de tweede helft van de jaren zestig bleef de trendmatige groei in de VS duidelijk achter bij die in Europa.

Werkgelegenheidscreatie

De groei van de arbeidsproductiviteit bleef daarentegen in de VS tot eind jaren zeventig ruim achter bij die in Europa. Pas in de tweede helft van het afgelopen decennium trad hierin een ommekeer op en ligt inmiddels de arbeidsproductiviteitsstijging in de VS ruim boven die in Europa. De economische groei is in de VS dan ook veel sterker dan in Europa gepaard gegaan met werkgelegenheidscreatie. Dit gecombineerd met de grotere flexibiliteit van de Amerikaanse arbeidsmarkt heeft er toe bijgedragen dat de werkloosheidsvoet daar een min of meer stationair beloop heeft gekend. Daar tegenover stond een structureel olopende werkloosheid in Europa. Met uitzondering van de 'gouden' Europese jaren zestig heeft de Amerikaanse economie op veel fronten vrijwel onafgebroken beter gepresteerd.

Ook in Nederland is de groei lange tijd achtergebleven bij de Amerikaanse. Wel presteerde de Nederlandse economie vanaf eind jaren tachtig aanzienlijk beter dan de Europese. Afgemeten aan de forse daling van de werkloosheid in Nederland kan zelfs gesproken worden van onmiskenbaar Amerikaanse trekken, maar kon ook Nederland zich niet meten met de spectaculaire Amerikaanse productiviteitsgroei uit de recentere jaren. Nederland blijft op dat vlak zelfs achter bij Europa.

VS motor voor Europa

De betekenis van de VS voor de wereldeconomie en Europa komt naar voren bij beschouwing van de groeicycli. [figuur 1](#) laat zien dat de groeigolven in Europa in de afgelopen vijftig jaar nauwelijks op die in de VS. Een haperende Amerikaanse motor vertaalde zich in een in snelheid minderende Europese 'auto'. En omgekeerd stond een op toeren komende Amerikaanse motor aan de wieg van een economische opleving in Europa. Opvallend daarbij is dat een aantrekken van de Amerikaanse economie zich niet alleen eerder voltrekt, maar ook in een hogere versnelling.

Tegen deze achtergrond zijn de eerste tekenen van een zich herstellende Amerikaanse economie goed nieuws voor Europa. De reële bbp-groei in de VS over het vierde kwartaal van vorig jaar viel erg mee, 0,3 procent ten opzichte van het vierde kwartaal van 2000, terwijl ook

de consumentenbestedingen tot en met januari geen zwakte vertoonden. Volgens de jongste DNB-groeiindicator voor de VS zou de groei van het bbp-volume kunnen versnellen van één procent in het eerste kwartaal tot 2,25 procent en 3,25 procent in respectievelijk het tweede en derde kwartaal.

Voor Nederland zijn volgens de DNB-conjunctuurindicator de perspectieven voor de korte termijn vooralsnog minder rooskleurig (figuur 2). Tot en met juli vertoont de indicator namelijk nog steeds een dalende tendens. Wel duiden de hieronder begrepen verder vooruitlopende financiële deelindicatoren op enig herstel later in dit jaar. Vertaald naar groeicijfers zou voor de eerste helft van dit jaar een zwakke bbp-groei in het verschiet liggen van 0,5 procent ten opzichte van de eerste twee kwartalen van 2001, maar zou de groei in het derde kwartaal kunnen aantrekken tot 2,25 procent.

